

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ І ТАКТИК ТА ЕКСПРЕСИВНИХ ЗАСОБІВ У МОВЛЕННІ ПІДЛІТКІВ НА МАТЕРІАЛІ СЕРІАЛУ «STRANGER THINGS»

Вікторія ДЯДЮСЬ

*здобувачка середньої освіти 10 класу
Рівненського обласного ліцею Рівненської обласної ради*

Наукові керівники:

Ірина БОЙКО

*керівник гуртка англійської мови
Рівненської Малої академії наук учнівської молоді*

Ірина НОСАЛЬЧУК

*вчитель англійської мови Рівненського обласного ліцею
Рівненської обласної ради*

Спілкування є ключовим механізмом соціальної взаємодії та важливим чинником формування особистості, зокрема в підлітковому віці, коли мовленнєва поведінка характеризується підвищеною емоційністю, експресивністю та прагненням до самовираження. Актуальність дослідження зумовлена зростанням інтересу сучасної літвістики до вивчення комунікативних стратегій і тактик у межах мультимодального медійного дискурсу, а також недостатньою розробленістю проблеми підліткового мовлення в художніх серіалах. Серіал «Stranger Things» є репрезентативним матеріалом для такого аналізу, оскільки відтворює різноманітні моделі міжособистісної взаємодії підлітків.

Будь-яке мовлення є дискурсивним процесом, що поєднує наміри мовця, ролі учасників спілкування та умови взаємодії [3, с. 190].

Метою дослідження є виявлення та аналіз комунікативних стратегій, тактик і експресивно-стилістичних засобів у мовленні підліткових персонажів серіалу «Stranger Things».

Підліткове мовлення характеризується здатністю до стратегічної організації діалогічної комунікації та варіювання мовленнєвих тактик залежно від ситуації спілкування [2]. У мовленнєвій поведінці підлітків поєднуються кооперативні та конфліктні комунікативні стратегії, які реалізуються через тактики заперечення, аргументації, іронії, емоційного тиску, підтримки та солідаризації. Вибір стратегії залежить від статусу мовця, характеру міжособистісних відносин та прагнення до самоствердження [6, с. 43–69; 2].

Конфліктне спілкування реалізується у формі комунікативного конфлікту, що виникає внаслідок розбіжностей у намірах, стратегічних програмах і статусних позиціях учасників комунікації та часто призводить до порушення або припинення взаємодії [5].

Кооперативні комунікативні стратегії спрямовані на досягнення спільної мети та зниження емоційної напруженості [4].

У ході дослідження встановлено, що мовлення персонажів серіалу функціонує в межах художнього, розмовного та мультимодального дискурсу, що формує складне комунікативне середовище. З'ясовано, що комунікація підлітків характеризується варіативністю мовленнєвої поведінки, яка залежить від соціального статусу співрозмовників та емоційної ситуації спілкування.

У результаті аналізу виявлено два основні типи комунікативної поведінки — конфронтаційний і кооперативний. Конфронтаційні стратегії реалізуються через тактики образи, іронії, критики, звинувачення та погрози, тоді як кооперативні — через підтримку, заспокоєння, переконання, комплімент і вибачення.

Кількісний аналіз засвідчив переважання конфронтаційних тактик (60–65%) над кооперативними (35–40%), що свідчить про високий рівень емоційної напруги у підлітковій комунікації.

Також встановлено, що підліткове мовлення активно використовує експресивно-стилістичні засоби (сленг, гіперболу, алюзії, порівняння), які посилюють виразність комунікації.

Таким чином, результати дослідження засвідчують, що комунікативні стратегії та тактики у мовленні підлітків серіалу «Stranger Things» є динамічними та залежать від комунікативної ситуації, соціальних відносин та емоційного стану мовців. Взаємодія конфронтаційних і кооперативних стратегій, а також активне використання експресивно-стилістичних засобів формують специфічну модель підліткового мовлення, характерну для сучасного медійного дискурсу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Галапчук-Тарнавська О.М. Вікові особливості розвитку комунікативної компетентності в онтогенезі. *East European Journal of Psycholinguistics. Lesya Ukrainka Eastern European National University. Luts'k*, 2014. Issue 1. P. 24-32. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/4218> (дата звернення: 03.01.2026).
2. Галапчук-Тарнавська О.М. Стратегічна поведінка дітей і підлітків у конфліктній мовленнєвій ситуації незгоди (на матеріалі англійської

- мови). *Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов: матеріали наук.-практ. конф.* Луцьк: СЛУ ім. Лесі Українки, С. 38–41
3. Качан Г. Науковий дискурс: тенденції дослідження. *Комунікативний дискурс: наукова рецепція і стратегії дослідження* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 7–8 квіт. 2016 р. Київ : Міленіум, 2016. 190 с.
 4. Нерян С. Кооперативні стратегії аргументації в соціальних мережах. *Одеський національний університет імені І. І. Мечникова*. 2020. Вип. 26. С. 96 – 113.
 5. Тараненко К.В., Чорна О.В. Конфліктні комунікативні стратегії у романі Люко Дашвар «Молоко з кров'ю». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2024. No 67. С. 121 – 124
 6. Eckert P. *Linguistic Variation as Social Practice*. Oxford: Blackwell, 2000. 1-35 p., 43-69 p.